

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 11Co/26/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8822201288
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: doc. JUDr. Peter Molitoris, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8822201288.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu doc. JUDr. Petra Molitorisa, PhD. a členov senátu JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Branislava Brezu v sporovej veci žalobcu: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX D. XX, právne zast.: JUDr. Miloš Kaščák, advokát AK, Kalinčiakova 10, 093 01 Vranov nad Topľou, IČO: 35511028, proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Generálna prokuratúra SR, Štúrova 2, 811 02 Bratislava – mestská časť Staré Mesto, IČO: 00166481, o náhradu škody, o odvolaní oboch sporových strán proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 7C/30/2022-119 zo dňa 16.6.2023, takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku I., III. a IV.

Sporovým stranám nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou na Okresnom súde Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) domáhal sumy 206.757,99 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 16.3.2022 do zaplatenia a žiadal si priznať náhradu trov konania. Tento nárok pozostával z nemajetkovej ujmy vo výške 150.000,- eur, náhrady trov konania v trestnom konaní vo výške 4.702, 71 eur a náhrady mzdy vo výške 52.055,28 eur z dôvodu prepustenia z Policajného zboru. Následne počas konania žalobca zobral žalobu späť do sumy 52.055,28 eur spolu s úrokom z omeškania. Žalovaný s čiastočným späťvzatím súhlasil.

2. Súd prvej inštancie o žalobe rozhodol tak, že výrokom I. zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 10.000,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 30.4.2022 do zaplatenia titulom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, a to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. konanie v časti o zaplatenie sumy 52.055,28 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 16.03.2022 do zaplatenia zastavil. Výrokom III. v prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol a výrokom IV. rozhodol, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov konania.

3. Vec prvoinštančný súd právne posúdil podľa § 1 písm. a), § 3 ods.1, § 4 ods. 1 písm. f), § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, 2 a 3, § 9 ods. 1, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1 a ods. 4, § 17 ods. 1, 2, 3,4, § 18 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) a podľa § 132, § 185, § 153 a § 154 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

4. Súd prvej inštancie v rámci odôvodnenia rozhodnutia poukázal na to, že žalobca sa po čiastočnou späťvzatí žaloby domáhal náhrady škody, ktorá má pozostávať z nemajetkovej ujmy vo výške 150.000,- eur a náhrady škody vo výške 4.702,71 eur, ktorá pozostáva z trov právneho zastúpenia v trestnom

konaní. Pasívna vecná legitímácia Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zastupovať v tomto konaní štát je daná novelizáciou § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z. z. Žalobca preukázal aj splnenie procesnej podmienky konania pred súdom, a to predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom v zmysle § 15 ods. 1 a § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. Súd konštatoval, že zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci má charakter objektívnej zodpovednosti (bez ohľadu na zavinenie). Štát teda zodpovedá za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci tými, ktorí v jeho mene vykonávali verejnú moc bez ohľadu na to, či tieto osoby spôsobili škodu svojím zavinením alebo bez tohto zavinenia. Tomuto záveru svedčí aj ustálená judikatúra Ústavného súdu SR, okrem iných napr. v konaní II.ÚS SR 467/2008, v súlade s ktorou bolo ustálené, že podmienkami vzniku zodpovednosti štátu za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. sú a) výkon verejnej moci príslušným orgánom verejnej moci, b) vznik škody alebo nemajetkovej ujmy poškodenému, c) príčinná súvislosť medzi a) a b). V danom prípade išlo o nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením. Ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Vychádzajúc z ustálenej judikatúry súdov (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/53/93, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4NCdo/15/2009, nález Ústavného súdu SR I.US/540/2016, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/66/2018 zo dňa 21.11.2018) súd prvej inštancie konštatoval, že ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má za splnenia ďalších zákonných predpokladov podľa zákona č. 514/2003 Z.z. zásadne právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným uznesením o vznesení obvinenia. Oslobodenie spod obžaloby má taký istý význam ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre jeho nezákonnosť, pretože iný výklad by odporoval zmyslu právnej úpravy a zodpovednosti za škodu spôsobenou pri výkone verejnej moci v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. V prejednávanej veci bolo podľa prvoinštančného súdu bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že žalobca bol právoplatne oslobodený spod obžaloby i keď orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie tak, že jeho výsledkom bolo uznesenie o vznesení obvinenia. Uznesenie o vznesení obvinenia teda bolo možné považovať za nezákonné rozhodnutie, čím bol splnený prvý zákonný predpoklad pre zodpovednosť žalovaného za vznik škody pri výkone verejnej moci. Pokiaľ ide o nárok na náhradu škody za náhradu trov v trestnom konaní, v ktorom bol žalobca oslobodený, v tejto časti súd nemal nárok za preukázaný, pretože žalobca nepreukázal, že mu škoda v tejto výške vznikla. Do spisu žalobca predložil len dohodu o zastupovaní a vyčíslenie trov právneho zastúpenia. Potvrdenie o tom, že skutočne takáto suma právnomu zástupcovi žalobcu bola aj uhradená, a teda, že došlo ku škode na strane žalobcu, teda že došlo k zmenšeniu jeho majetku, preukázaná nebola. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MCdo/15/2019, sp. zn. 3Cdo/194/2010, 1Cdo/64/2008 a ďalšie. Žalobca neunesol dôkazné bremeno, že mu nejaká škoda v časti trov právneho zastúpenia vznikla.

5. Dôvodnosť nemajetkovej ujmy žalobca odôvodňoval tým, že v dôsledku prepustenia z Policajného zboru nemohol ďalej kariérne rásť, ďalej vo výkone služby príslušníka Policajného zboru nepracoval, musel odísť za prácou do zahraničia, kde pracuje manuálne. Trestné stíhanie negatívne ovplyvnilo aj jeho spoločenský a osobný život. Informácie prezentované v mediách neboli pravdivé. V dôsledku prezentovania týchto informácií došlo k poškodeniu jeho povesti. Ľudia k nemu zmenili prístup. Nedôvera voči nemu bola aj v rodinnom kruhu. Mal problém si nájsť aj prácu. Bol voči nemu podaný aj návrh na odvolanie z funkcie zástupcu starostky. V komunálnych voľbách v roku XXXX kandidoval na funkciu starostu, no bol neúspešný pre jeho označenie za zlodēja v médiách. Súd prvej inštancie v tejto časti odôvodnenia rozsudku poukázal na to, že trestné konanie pred orgánmi činnými v trestnom konaní a konanie o prepustení žalobcu zo služobného pomeru, sú dve odlišné konania zverené zákonmi odlišným orgánom a upravené odlišnými právnymi predpismi. Otázka trestnoprávnej zodpovednosti nie je zhodná so skutočnosťami, ktoré tvoria podklad pre prijaté personálne opatrenie - prepustenie zo služobného pomeru. Správne orgány vo veciach služobného pomeru majú zákonom danú kompetenciu konať samostatne, nezávisle od výsledkov iného, napr. trestného konania. Prípadný oslobodzujúci rozsudok taktiež neznamená, že žalobca sa nedopustil porušenia služobnej prísahy, alebo služobnej povinnosti závažným spôsobom, pretože takéto porušenie služobnej prísahy, alebo služobnej povinnosti nemusí dosahovať intenzitu trestného činu. Ústavný súd SR v rozhodnutí sp. zn. IV.ÚS 296/2014 uviedol, že v prípade prepustenia príslušníka Policajného zboru zo služobného pomeru, ide o personálne opatrenie za porušenie pracovnej prísahy a služobnej povinnosti, ktoré nemožno stotožňovať s trestnoprávnou zodpovednosťou. Oslobodzujúci rozsudok neznamená, že žalobca sa nedopustil porušenia služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom, pretože takéto porušenie služobnej povinnosti alebo prísahy nemusí dosahovať intenzitu trestného činu.

6. Vykonaným dokazovaním však nebola preukázaná nemajetková ujma v takom rozsahu, ako si uplatňoval žalobca v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím. K otázke medializácie obvinenia žalobcu súd prvej inštancie uviedol, že na konanie žalobcu bolo poukázané v dôsledku vykonanej finančnej kontroly, pričom táto informácia bola poskytnutá do médií hneď v deň vykonávania predmetnej kontroly. Uvedenú informáciu podľa tvrdenia žalobcu si osvojilo veľké množstvo ľudí. V médiách teda bola prezentovaná informácia nie o začatí trestného stíhania, resp. o vedení trestného stíhania, ale v médiách bola prezentovaná informácia o vykonávaní kontroly a jej zistenia, pretože trestné stíhanie bolo začaté až o pár dní neskôr. Žalobca netvrdil a ani nepreukázal, že by v médiách bola zverejnená aj informácia o začatí trestného stíhania alebo vznesení obvinenia. Žalobca nenavrhol ani vykonanie dôkazu oboznámenie reportáže z médií. Informácie, ktoré boli prezentované v médiách, keďže boli, ako to uvádza žalobca, prezentované hneď v deň vykonávania kontroly, museli byť aj také, ktoré boli pravdivé, pretože následkom výsledkov kontroly bol žalobca prepustený zo služobného pomeru. Zo služobného pomeru žalobca nebol prepustený na základe vznesenia obvinenia, resp. na základe nejakého trestného stíhania, pretože z Policajného zboru bol prepustený personálnym rozkazom zo dňa XX.X.XXXX. Podľa odôvodnenia personálneho rozkazu to bolo z dôvodu, že žalobca svojím konaním porušil služobnú prísahu a služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom. Finančná kontrola bola vykonaná dňa 13.2.2012 a v ten deň boli aj zverejnené informácie o porušení predpisov žalobcom. Uznesenie o vznesení obvinenia voči žalobcovi bolo vydané až dňa 15.2.2012. Teda, ak sa aj šírili nejaké informácie, a kolegovia a verejnosť si medzi sebou podávali informácie o žalobcovi, museli sa podávať informácie v súvislosti s vykonanou finančnou kontrolou, kde nedostatky zistené v rámci tejto finančnej kontroly boli dôsledkom vydania personálneho rozkazu voči žalobcovi, a to prepustenie zo služobného pomeru. Predmetný personálny rozkaz žalobca napadol na Krajskom súde Bratislava, ktorý uvedený personálny rozkaz potvrdil. Následne aj tento napadnutý rozsudok Krajského súdu Bratislava bol potvrdený rozhodnutím Najvyššieho súdu SR. Tým teda bolo preukázané, že rozhodnutie ministra vnútra, jeho personálny rozkaz bol zákonný. Preto súd nevykonal dokazovanie pripojením personálneho spisu žalobcu, aké odmeny mu boli vyplácané, ani vyžiadanim interných smerníc, ktoré mal žalobca porušiť. V konaní nebol žalobcom predložený žiaden dôkaz o tom, že by v médiách bola prezentovaná aj informácia o vznesení obvinenia voči žalobcovi, resp. ďalších úkonov v súvislosti s trestným stíhaním, kde by bolo upozornené na jeho osobu. K návrhu na odvolanie žalobcu z funkcie zástupcu starostu ako forme nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie uviedol, že k odvolaniu žalobcu z funkcie zástupcu starostu nedošlo. Taktiež súd nemal za dôvodnú ani náhradu nemajetkovej ujmy z dôvodu, že žalobca sa nezúčastňoval spoločenského a verejného diania v obci. Žalobca sám uviedol, že zasadnutí obecného zastupiteľstva sa nezúčastňoval z dôvodu, že odišiel za prácou do zahraničia a spoločenských udalostí sa nezúčastňoval z dôvodu, že údajne si ľudia na neho poukazovali. V zahraničí sa rozhodol pracovať žalobca, pričom prepustenie zo služobného pomeru si žalobca zaviniť sám, a to hrubým porušením svojich povinností. Súd mal zato, že ani neúspech v komunálnych voľbách nemôže súd kompenzovať náhradou nemajetkovej ujmy, pretože ak aj svedok vypovedal, že to bolo podľa neho následkom informácií, ktoré kolujú o žalobcovi, súd prvej inštancie uzavrel, že žalobcom nebol predložený žiaden dôkaz o tom, žeby v médiách, resp. niekde inde bola prezentovaná informácia o tom, že voči žalobcovi vznesené obvinenie, resp. podaná voči nemu obžaloba. Na osobnom a verejnom živote v obci sa rozhodol žalobca sám nezúčastňovať. Neskôr aj z dôvodu odchodu za prácou do zahraničia. Ani nemožnosť kariérneho rastu súd nemal za dôvodnú, pretože žalobca bol prepustený z pracovného pomeru na základe hrubého porušenia predpisov. Žalobca taktiež nepreložil dôkaz o tom, že na Slovensku, resp. v blízkosti obydli sa nemohol nájsť prácu, a o aké zamestnanie sa uchádzal.

7. Napriek uvedenému, keďže oslobodzujúcim rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou ako aj Krajského súdu Prešov bolo preukázané, že voči žalobcovi bolo vedené trestné stíhanie nedôvodne a každé nedôvodné vedenie trestného stíhania predstavuje neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcu, najmä v oblasti jeho súkromného a aj pracovného života, súd prvej inštancie dospel k záveru o danosti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Poukázal na to, že rozhodnutie, ktorým bol žalobca oslobodený spod obžaloby, nakoľko nebolo dokázané, že sa trestný čin stal, má rovnaké následky ako zrušenie uznesenie o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. S právoplatnosťou rozhodnutia o oslobodení spod obžaloby sa trestné konanie končí, čo znamená, že zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania o vznesení obvinenia, čo značí, že podozrenie zo spáchania trestného činu sa nepotvrdilo. Vyšlo tak najavo nezákonné rozhodnutie o začatí trestného stíhania o vznesení obvinenia. Materiálny právny štát musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým bolo zasiahnuté do základných práv jednotlivca. Štát sa nemôže zbaviť

zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný. Nie je rozhodujúce ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa napokon ich podozrenie v trestnom konaní aj potvrdilo. Obdobne rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MCdo/15/2009, 3Cdo/194/2010, 1Cdo/64/2008. Negatívny dôsledok vedenia nezákonného stíhania súd videl v tom, že žalobca neprimerane po dobu od 10.5.2012 (vznesenie obvinenia) do právoplatného oslobodenia (11.6.2020) bol v neistote ohľadne výsledku trestného stíhania. Z výpovede svedkov vyplýva, že neurčitý počet ľudí mal vedomosť o trestnom stíhaní žalobcu. Oslobodzujúce rozsudky s presnou identifikáciou osoby nie sú verejne prístupné. Žalobca nepreukázal, že by rozsudok o oslobodení zverejnil, čo nebola ani jeho povinnosť. Nemožno ani očakávať, že je v silách žalobcu, aby o rozsudku informoval potencionálny okruh osôb, ktoré mali vedomosť o trestnom stíhaní. Do cti žalobcu bolo zasiahnuté tým, že obvinenie bolo nepravdivé. Vedenie trestného stíhania je v niektorých zamestnaniach prekážkou pre uchádzanie sa o prácu, kedy zamestnávateľia žiadajú prehlásenia od uchádzača o tom, že voči nemu nie je vedené trestné stíhanie. Z pripojeného trestného spisu vyplýva, že žalobca zúčastnil sa iba v rámci konania pred súdom 2 pojednávani. Len tieto dôsledky trestného stíhania súd mal za dôvodné, ktoré je potrebné nahradiť ako nemajetkovú ujmu, pretože žalobca nebol vo väzbe, neprejavilo sa to negatívne na jeho zdravotnom stave. Nebolo preukázané, že trestné stíhanie negatívne zasiahlo jeho rodinu. Ani iné dôsledky nedôvodného trestného stíhania na základe vykonaného dokazovanie neboli preukázané. Súd pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy prihliadol na intenzitu, trvanie a rozsah nepriaznivých následkov, ktoré nastali po nezákonnom rozhodnutí v živote žalobcu s poukazom na jeho postavenie v rodine, v spoločnosti a podobne. Prihliadol aj na iné právne predpisy slovenského právneho poriadku, ktoré upravujú odškodnenie, konkrétne na zákon č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov ako aj na právne závery, ku ktorým v obdobných prípadoch dospela judikatúra súdov (rozhodnutie Krajského súdu Nitra sp. zn. 25Co/118/2022 zo dňa 22.3.2023). Negatívny následok trestného stíhania pre žalobcu spočíval podľa súdu prvej inštancie v neistote, ako bude ukončené trestné stíhanie vedené voči jeho osobe, ktoré trvalo až 10 rokov. Zasiahlo sa do jeho cti. Nebol preukázaný negatívny vplyv na rodinu žalobcu, alebo jeho psychiku a zdravotný stav. Nebolo preukázané, že pre trestné stíhanie bol prepustený zo služobného pomeru. Žalobca žiadnymi dôkazmi nepreukázal, že by pre vedenie trestného stíhania bol odmietnutý ako uchádzač o miesto príslušníka Hasičského zboru, kde uviedol, že oficiálne bol odmietnutý pre nedostatok miesta. Údajne informácie, ktoré tvrdil, že to bolo z dôvodu jeho trestného stíhania, žiadnym dokazovaním preukázané neboli.

8. K priznaným úrokom z omeškania súd prvej inštancie uzavrel, že podľa listu generálnej prokuratúry zo dňa 16.3.2022 bola odpoveď na uplatnený nárok na náhradu škody doručená právnemu zástupcovi žalobcu dňa 29.4.2022, pričom žalobcom uplatnený nárok na náhradu škody bol odmietnutý. Žalovaný sa podľa ustanovenia § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. dňom nasledujúcim po tomto oznámení, t. j. od 30.4.2022 dostal s náhradou škody do omeškania a žalobcovi vznikol nárok na úroky z omeškania vo výške podľa § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 16 ods. 4 a § 25 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. Výška úrokov z omeškania bola určená podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Zb., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 2 a § 256 ods. 1 CSP. Dospel k záveru, že samotný nárok na náhradu škody pozostával z dvoch nárokov, a to nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a nároku na náhradu škody (ušlá mzda a trovy trestného konania). Nárok na náhradu škody nebol preukázaný (v tejto časti bola žaloba zamietnutá a konanie zastavené), čo predstavuje neúspech žalobcu. Žalobca bol úspešný iba v nároku nemajetkovej ujmy, pretože stanovenie výšky nemajetkovej ujmy bolo závislé od úvahy súdu. Úspech žalobcu a žalovaného bol rovnaký a preto súd o nároku na náhradu rov konania rozhodol tak, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov konania.

9. Proti rozsudku sa včas odvolal žalobca aj žalovaný. Žalobca odvolaním z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP napadol výrok III. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a výrok IV. o trovách konania, žalovaný napadol z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP výrok I. rozsudku.

10. Žalovaný vo svojom odvolaní poukázal na to, že žalobca nebol zo služobného pomeru policajta prepustený z dôvodu trestného stíhania, ale pre porušenie interných predpisov. Zákonnosť tohto postupu bola preskúmaná aj v správnom súdnictve, pričom Krajský súd v Bratislave žalobu žalobcu zamietol a Najvyšší súd SR toto rozhodnutie potvrdil. Súdny konštatovali, že žalobca sa dopustil zvlášť hrubého porušenia služobnej prísahy, nebol disciplinovaný a zodpovedný a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby, ktorými sú zodpovedné dodržiavanie služobnej disciplíny všetkými príslušníkmi PZ, ich povinnosť byť čestnými, ochraňovať práva občanov a tým

upevňovať ich dôveru v policajný zbor. K medializácii žalobcovho prípadu uviedol, že k tejto došlo už pred vznesením obvinenia. Žalovaný navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

11. Žalobca vo svojom odvolaní v prvom rade namietal nesprávnosť skutkových záverov súdu prvej inštancie vo vzťahu k nepreukázanej náhrade škody. Uviedol, že podaním zo dňa 12.2.2023 právny zástupca poslal súdu príjmový pokladničný doklad zo dňa 23.3.2012 o zložení sumy 5.000,- eur na trovy obhajoby. Príjmový doklad bol doručený súdu dňa 13.2.2023. K nemajetkovej ujme poukázal na to, že ako E. F. G. A. H. I. E. XXXX – XXXX, H. J. K. H. L. M. N. F. O. I. E. P. H. N. I. D. G. M. L. O. Q. L. P. E. H.. Z podstaty pracovnej činnosti bola jeho osoba na verejnosti známa. Dňa 7.2.2012 bola na pracovisku G. A. I. R. H. A. K. L. P. J. L. C. K. S., T. O. N. K. S., T. H. M. O. C. K. Q. H.. U. I. H. P. N. I. L. K. D. V. E. D. W., O. K. I. P. P. L. G. A. O. L. M. F. P. L. G. A. I. D. G. A. I. H. K. D. N. O. D. W. P. L.. Trestné stíhanie následne trvalo 11 rokov. Obvinenie riaditeľa dopravného inšpektorátu polície ako verejne činnej osoby, navyše zverejnené komerčnou televíziou, sa v okamihu roznieslo ako senzácia, čo mu spôsobilo značné nactiutňhanie a poškodilo jeho dobré meno a povesť nielen u širokej verejnosti, ale aj u priateľov, známych a rodinných príslušníkov. Tí mu prestali dôverovať, vyhýbali sa mu a obmedzili kontakty so žalobcom v spoločenskom živote. Svoje presvedčenie čiastočne zmenili až po vynesení oslobodzujúceho rozsudku. V dôsledku konania inšpekcie bol prepustený z policajného zboru, prišiel o zdroj príjmu a bolo nemožné nájsť si zamestnanie v blízkom okolí nie len na úrovni svojho vzdelania, ale celkovo akúkoľvek (absencia potrebnej praxe v odbore zamestnania). Aby sa postaral o rodinu, bol nútený vycestovať do zahraničia a živiť sa manuálnou prácou, čo robí dodnes. Túto situáciu vládol veľmi ťažko, lebo ako živiť rodiny a otec troch detí sa stratou zamestnania dostal do finančnej tiesne a musel splácať pôžičku na bývanie a zabezpečiť dôstojný život rodine. V čase obvinenia sa podieľal na samospráve v obci D., kde má miesto trvalého bydliska, a to ako zástupca starostu obce. Poškodenie jeho mena vyvolalo v zastupiteľstve takú reakciu, že ho starosta obce na najbližšom zasadnutí obecného zastupiteľstva chcel odvolávať z tejto funkcie. Z uvedených dôvodov považujem súdom priznanú nemajetkovú ujmu za nedostatočnú. Súdu prvej inštancie vytkol, že jeho závery nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, pokiaľ súd dáva do pozornosti, že v médiách bola prezentovaná informácia nie je o začatí trestného stíhania, resp. o vedení trestného stíhania, ale iba o vykonávaní kontroly a jej zisteniach, keďže trestné stíhanie bolo začaté až o pár dní neskôr. Nie je zrejmé, odkiaľ prvoinštančný súd takéto informácie čerpal, keďže žiadna reportáž na súde oboznámená nebola, čo je súdu známe, keďže žalobcovi v rozsudku vytyka, že nenavrhol vykonanie dôkazu oboznámením reportáže z médií. Súd opomenul vyhodnotiť obsah výpovede svedka K. P. zo dňa 15.3.2023, ktorý uviedol, že v televíznej reportáži bola spomenutá sprenevera peňazí. Odvolateľ k odvolaniu priložil aj záznam reportáže na CD nosiči, ktorá bola vysielaná dňa XX.X.XXXX I. P. L. D. W. a v ktorej sa konštatuje, že bol obvinený a odvolaný, že chýbajú peniaze, ale nevedia koľko, lebo prebieha kontrola. Podľa žalobcu teda zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, čo je jednou z podmienok na odvolanie. K záverom súdu o tom, že zo služobného pomeru nebol prepustený na základe trestného stíhania, ale z dôvodu porušenia služobných predpisov uviedol, že s týmto záverom nesúhlasí, keďže podnetom na prepustenie zo služobného pomeru bolo začatie trestného stíhania a nie opačne. Súhlasil by so záverom súdu, ak by sa veci udiali opačne. Napríklad, ak by sa pri kontrole zistili nedostatky, na základe toho by bol prepustený z policajného zboru a súčasne by bola skúmaná jeho trestnoprávna zodpovednosť. Súd úplne opomenul výpoveď svedka W. K., bývalého riaditeľa OR PZ vo I. L. D., podľa ktorej, že existovali aj iné prostriedky mimo prepustenia. K výške nemajetkovej ujmy poukázal na rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 12.10.2016, sp. zn. 9Co/506/2015, ktorý potvrdil rozsudok Okresného súdu Košice I zo dňa 27.5.2015, sp. zn. 40C/7/2014. Žalobkyňa ako vyšetrovateľka policajného zboru bola trestne stíhaná, ale jej trestné stíhanie bolo zastavené, pretože skutok nebol trestným činom. Súdmí bola žalobkyni priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 100.000,- eur. Obvinenie bolo žalobkyni vznesené v roku 2010. Poukázal tiež na nález Ústavného súdu SR, sp. zn. III.ÚS/754/2016, z 24.1.2017, konkrétne na odôvodnenie v bode 39, v ktorom ústavný súd uviedol, že nie je neprimeraná suma 620,- eur za mesiac trvania trestného stíhania. Keďže bol trestne stíhaný 100 mesiacov, okresný súd ho „odškodnil“ sumou 10.000,- eur, teda 100,- eur za jeden mesiac nezákonného stíhania, čo nemožno považovať za spravodlivé. K trovám konania uviedol, že existujú rozhodnutia Ústavného súdu SR, ktoré reflektujú na to, že z Civilného sporového poriadku bol vynechaný exaktne § 142 ods. 3 O.s.p., napriek tomu je možné aj v súčasnom Civilnom sporovom poriadku reflektovať na čiastočný úspech strany sporu, ktorá závisí od úvahy súdu alebo znaleckého posudku. Zmyslom novej právnej úpravy Civilného sporového poriadku nebola snaha zákonodarcu sa pri rozhodovaní o

náhrade trov konania koncepcne odchyliť od pravidla pôvodne vyjadreného v § 142 ods. 3 O.s.p.. Záver súdu absolútne vylučujúci osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, nemožno akceptovať a takáto interpretácia § 255 CSP súdom nie je v súlade s ústavou (nález Ústavného súdu SR zo dňa 4.2.2021, sp. zn. III.ÚS 475/2018). Aj napriek tomu, že nepatrný úspech už Civilný sporový poriadok nepozná (a preto pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov sa podľa Civilného sporového poriadku zohľadňuje každý neúspech), ani nová právna úprava nevylučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne, ako podľa doterajšej úpravy (nález Ústavného súdu SR zo dňa 15.4.2020, sp. zn. II.ÚS 399/2019). S poukazom na uvedené žalobca trvá na tom, že má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému.

12. K odvolaniu žalobcu sa v stručnosti vyjadril žalovaný. a to tak, že odkázal na obsah svojho odvolania.

13. Odvolací súd prejednal podané odvolania bez nariadenia pojednávania. Vychádzal pritom z aplikácie ustanovenia § 385 ods. 1 CSP, pričom mal za to, že nariadenie pojednávania v predmetnej veci si nevyžadovala potreba zopakovania, či doplnenia dokazovania a ani dôležitý verejný záujem. Právnym dôsledkom takéhoto postupu odvolacieho súdu je jeho viazanosť skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 385 ods. 1, § 383 CSP). Termín verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu i na webovej stránke súdu zodpovedajúco ustanoveniu § 219 ods. 3 a § 378 ods. 1 CSP.

14. Žiada sa osobitne opakovane zdôrazniť, že odvolací súd pri prieskume napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie bol v zmysle ustanovenia § 379 a § 380 ods. 1 CSP viazaný už vyššie zdôrazneným rozsahom odvolania i uplatnenými odvolacími dôvodmi (s výnimkou v § 380 ods. 2 CSP). Na základe takéhoto prieskumu uvedeného rozhodnutia súdu prvej inštancie, i konania ktoré mu predchádzalo, dospel odvolací súd k záveru, že uplatnené odvolacie dôvody neodôvodňujú zrušenie, či zmenu napadnutých výrokov rozhodnutia prvoinštančného súdu. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne. Prvoinštančný súd pre účely rozhodnutia o podanej žalobe vykonal potrebné, sporovými stranami označené dôkazy (odvolateľ nenamieta nerealizáciu ním navrhovaného dôkazu), z nich vyvodil správne skutkové zistenia (§ 215 ods. 1, 2 v spojení s ustanovením § 191 ods. 1 CSP) a vec napokon aj správne právne posúdil. Dôvody napadnutého rozhodnutia dávajú odpoveď na pre vec rozhodujúce skutkové otázky i na právne posúdenie uplatneného nároku. Právnym základom súdneho rozhodnutia súdu prvej inštancie sú právne závery, ktoré súd prvej inštancie vyvodil subsumovaním zisteného skutkového základu pod označené právne normy. Súd prvej inštancie v dôvodoch rozhodnutia označené právne normy správne aplikoval, správne ich interpretoval na zistený skutkový stav. Odvolacie námietky žalobcu voči nesprávne zistenému skutkovému stavu a voči nesprávnemu právnemu posúdeniu veci sú preto nedôvodné.

15. Odvolací súd sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia v celom rozsahu stotožňuje, pričom len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia v reakcii na uplatnené odvolacie dôvody dopĺňa ďalšie dôvody (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

I. K odvolacej námietke žalobcu týkajúcej sa zamietnutia v časti uplatneného nároku na náhradu škody v podobe trov obhajoby v trestnom konaní preukázanie škody.

16. Žalobca v odvolaní tvrdí, že podaním zo dňa 12.2.2023 právny zástupca zaslal súdu prvej inštancie príjmový pokladničný doklad zo dňa 23.3.2012 o zložení sumy 5.000.- eur na trovy obhajoby. Príjmový doklad bol podľa žalobcu doručený súdu dňa 13.2.2023. Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že žalobcom v odvolaní tvrdené skutočnosti nevyplývajú z obsahu súdneho spisu. V súdnom spise (ani v elektronickom súdnom spise) sa nenachádza žiaden príjmový doklad, ani žiadna iná písomnosť, ktorá by mala byť doručovaná súdu prvej inštancie dňa 13.2.2023. Žalobca žiaden doklad preukazujúci prijatie sumy 5 000,- eur obhajcom na trovy obhajoby nepredložil ani v rámci odvolacieho konania a nepredložil ani žiaden doklad osvedčujúci, že skutočne v tvrdenom čase doručoval súdu prvej inštancie pokladničný doklad zo dňa 23.2.2012. Na absenciu dôkazu o tom, že vyúčtované trovy obhajoby boli zo strany žalobcu právnemu zástupcovi skutočne uhradené bol pritom žalobca súdom prvej inštancie výslovne upozornený na pojednávaní dňa 11.1.2023, kedy mu bola uložená povinnosť takýto dôkaz predložiť súdu

v lehote 5 dní od pojednávania. Žalobca si túto povinnosť nespĺnil, resp. jej tvrdené splnenie nepreukázal, preto odvolací súd vyhodnotil túto odvoláciu námietku ako nedôvodnú.

II. K odvolacej námietke žalobcu, podľa ktorej súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam nemajúcim oporu vo vykonanom dokazovaní.

17. Žalobca v odvolaní namieta, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie oprel o obsah informácie prezentovanej v médiách, pričom však obsah žiadnej televíznej reportáže na súde prvej inštancie oboznámený nebol.

18. K námietke nesprávneho skutkového zistenia odvolací súd konštatuje, že v konaní pred súdom prvej inštancie bolo v dostatočnom rozsahu vykonané dokazovanie nevyhnutné pre rozhodnutie v predmetnej sporovej veci. Dokazovanie je potrebné vnímať ako procesný postup, ktorý smeruje k vytvoreniu skutkových poznatkov potrebných pre rozhodnutie vo veci samej. Odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania možno vzhliadať najmä v získavaní dôležitých poznatkov, na základe ktorých súd ustanoví skutkový stav v prejednávanej veci, a z ktorého potom vychádza, a na ktorý následne aplikuje konkrétnu právnu normu. Zistenie skutkového stavu, ktorý je objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný predovšetkým aj z hľadiska posúdenia pravdivosti tvrdení účastníkov a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporom konaní. (primerane rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tak poukazuje najmä na ustanovenie § 383 CSP, v zmysle ktorého je v zásade viazaný skutkovým stavom tak, ako bol zistený súdom prvej inštancie okrem prípadov, ak odvolací súd musí zopakovať alebo doplniť dokazovanie. Zároveň odvolací súd zdôrazňuje, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Avšak, súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok alebo s bráni proti jeho uplatneniu, prípadne štádia procesu.

19. Po oboznámení sa s predloženým spisovým materiálom má odvolací súd za to, že táto odvolacia námietka nebola naplnená, keďže súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým záverom na základe ním vykonaného hodnotenia dôkazov.

20. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie nezaložil na tvrdenom obsahu reportáže, a teda na dôkaze, ktorý nevykonal. V danom prípade si žalobca nárok uplatnil voči žalovanému, ktorým je Slovenská republika, a to titulom náhrady škody spôsobenej nezákonným trestným stíhaním, ktoré vo vzťahu k jeho osobe začalo vznesením obvinenia uznesením zo dňa XX.X.XXXX. Toto je v danom kontexte možné považovať za „nezákonné“ rozhodnutie, v zmysle už ustálenej citovanej judikatúry najvyšších súdnych autorít, správne odkazovanej aj súdom prvej inštancie.

21. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadaval s tvrdeniami žalobcu o vysielaní televíznej reportáže týkajúcej sa jeho údajnej trestnej činnosti, ako aj s jeho tvrdeniami o dopadoch tejto reportáže na jeho súkromný aj verejný život.

22. Pri vyvodzovaní záverov týkajúcich sa žalobcom tvrdenej mediálnej prezentácie jeho nezákonného trestného stíhania súd prvej inštancie mohol vychádzať iba z dôkazov, ktoré boli v konaní navrhnuté a vykonané, ako aj z tvrdení účastníkov konania. Žalobca v žalobe bez ďalších konkrétnych skutočností uviedol, že jeho „prípadoch bol zverejnený v televízii“. V rámci svojej výpovede na pojednávaní konanom 11.1.2023 žalobca uviedol, že správa I. D. W. o tom, že mal spreneveriť peniaze bola uverejnená už v deň vykonania kontroly a aj v nasledujúci deň. Svedok K. P. na pojednávaní dňa 15.3.2023 uviedol, že „v televízii bola nejaká reportáž, kde bolo povedané, že došlo k sprenevereniu peňazí istou osobou, kde boli indicie L.H., pričom on vedel, že má ísť o žalobcu“. Svedok nijak bližšie reportáž neidentifikoval. Napokon žalobca aj v podanom odvolaní opätovne uviedol, že kontrola pracovníkmi inšpekčnej služby na jeho pracovisku, ktorá následne viedla k jeho obvineniu, bola vykonaná dňa

7.2.2012, pričom o vykonaní kontroly na dopravnom inšpektoráte „bola v ten deň informovaná verejnosť prostredníctvom spravodajstva D. N. O. D. W. P. L.“. Významné v tejto súvislosti je, že vykonanie dôkazu v podobe oboznámenia sa s obsahom konkrétnej reportáže v priebehu prvoinštančného konania žalobca nenavrhol, ani nijak bližšie nekonkretizoval reportáž, ktorej obsah považuje v súvislosti s nezákonným vznesením obvinenia za tak významný, aby ho súd prvej inštancie zohľadnil pri vymedzovaní kritérií pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy.

23. Odvolací súd v tejto súvislosti pripomína, že civilné sporové konanie je ovládané prejednacou zásadou, v súlade s ktorou je úspech procesnej strany definovaný jej povinnosťou tvrdenia a na ňu nadväzujúcou dôkaznou povinnosťou a im zodpovedajúcim korelátom v podobe bremena tvrdenia a dôkazného bremena. Z prejednacej zásady potom následne vyplýva základné procesné pravidlo, podľa ktorého každá strana je povinná dokazovať skutočnosti zodpovedajúce znakom právnej normy, ktorá je pre ňu priaznivá a ktorej sa domáha. Inými slovami, každá strana nesie dôkazné bremeno týkajúce sa tých skutkových predpokladov, ktoré sú pre ňu priaznivé z pohľadu právnej normy, ktorej účinkov sa v sporovom súdnom konaní domáha. Z uvedeného potom možno urobiť záver, podľa ktorého strana, ktorá sa domáha určitých právnych následkov, poniesie aj nepriaznivé dôsledky stavu non liquet (neobjasneného určitého skutkového stavu, resp. určitej relevantnej skutočnosti), teda procesných následkov toho, ako keby bolo zistené, že k naplneniu skutkových predpokladov hypotézy právnej normy, ktorej účinkov sa domáhala, nedošlo. (I.ÚS 24/2019). V civilnom sporovom konaní je súd limitovaný práve skutkovými tvrdeniami strán sporu, ktoré sú podkladom pre určenie predmetu dokazovania. Práve preto treba súdu oznámiť, ktorá konkrétna skutočnosť (tvrdenie) má byť predmetom dôkazu a zároveň návrh na vykonanie dôkazu riadne odôvodniť. (napr. uznesenie NS SR sp. zn. 7Cdo/202/2022 z 26. marca 2024).

24. V zmysle uvedených právnych východísk súd prvej inštancie pri zisťovaní skutkového stavu vychádzal z navrhnutých a vykonaných dôkazov, ako aj z citovaných tvrdení žalobcu o tom, že informácia v médiách bola prezentovaná v deň kontroly a nasledujúci deň po kontrole pracovníkmi sekcie kontroly a inšpekčnej služby MV SR. Operatívna kontrola pracovníkmi úradu kontroly sekcie kontroly a inšpekčnej služby MV SR bola podľa v trestnom spise dokumentovanej chronológie udalostí realizovaná dňa X.X.XXXX, L. O. G. XX.X.XXXX, ako to uviedol súd prvej inštancie. Dňa 13.2.2012 bola tiež vo vzťahu k žalobcovi vykonaná kontrola, nešlo však o kontrolu realizovanú pracovníkmi inšpekčnej služby, ale o tematickú kontrolu cien a finančných prostriedkov realizovanú pracovníkmi Krajského riaditeľstva PZ v Prešove. Napriek tejto skutočnosti sa záver okresného súdu javí ako právne a skutkovo udržateľný a logický. Reportáž, o ktorej žalobca tvrdí, že bola vysielaná v deň kontroly pracovníkmi inšpekčnej služby (X.X.XXXX) a aj nasledujúci deň (X.X.XXXX) nemohla vychádzať z informácie o obvinení žalobcu zo sprenevery, keďže obvinenie mu bolo vznesené až dňa 15.2.2012. Pokiaľ by v dňoch žalobcom tvrdeného vysielania reportáží aj bolo ich obsahom tvrdenie o obvinení žalobcu zo spáchania trestného činu, išlo by o v tom čase nesprávnu informáciu zo strany informujúcich médií, ktorá však nemohla mať príčinnú ani časovú súvislosť s uznesením o vznesení obvinenia zo dňa 15.2.2012, ktoré je v tomto prípade „nezákonným rozhodnutím“ zakladajúcim nárok žalobcu na náhradu škody. V tvrdenom čase vysielania namietaných reportáží nebolo toto nezákonné rozhodnutie ešte vydané. Na tejto skutočnosti nič nemení ani v napadnutom rozsudku v tomto smere osobitne nehodnotená svedecká výpoveď K. P., keďže ani tento svedok nijak nešpecifikuje dátum vysielania reportáže, ktorý by umožnil posúdiť jej časovú a vecnú súvislosť s nezákonným rozhodnutím odlišne, než to urobil súd prvej inštancie.

25. Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že tento odvolací dôvod naplnený nebol.

III. K odvolacej námietke žalobcu, podľa ktorej zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo procesného útoku, ktoré neboli uplatnené.

26. V rámci svojho odvolania žalobca prvý krát zmieňuje konkrétnu reportáž I. P. L. D. W. J. G. XX.X.XXXX, teda zo dňa vznesenia obvinenia žalobcovi, pričom záznam tejto reportáže pripojil na CD nosiči ako prílohu svojho odvolania podaním doručeným súdu dňa 3.7.2023. Na základe uvedeného vzniesol odvoláciu námietku, že zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo procesného útoku, ktoré neboli uplatnené.

27. Odvolací súd k tejto námietke uvádza, že tento odvolací dôvod nemožno vnímať ako reálnu vadu rozhodnutia v zmysle nesprávneho procesného postupu súdu pri zisťovaní skutkového stavu. V prípade,

ak by odvolateľ videl naplnenie tohto odvolacieho dôvodu v procesnom postupe súdu, tak by musel v podanom odvolaní zároveň argumentovať aj odvolacím dôvodom upraveným pod písm. e) a/alebo aj pod písm. f). Zároveň však ide o stav, keď je možné doteraz zistený skutkový stav (skutkový základ neprávoplatného rozhodnutia) aktivitou strany sporu viac priblížiť „pravde“, čím sa rozhodnutie vo veci samej môže vo väčšej miere priblížiť ideálu spravodlivého rozhodnutia. Prípustnosť tohto odvolacieho dôvodu je potrebné vnímať v spojitosti s ustanovením § 366 písm. d) CSP, z ktorého vyplýva, že novoty môže odvolateľ použiť v tomto prípade len vtedy, ak ich v konaní pred súdom prvej inštancie nemohol použiť bez vlastnej viny.

28. Odvolací súd pripomína, že prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí (§ 154 CSP). V sporovom konaní sa uplatňuje zásada koncentrácie konania, ktorá znamená, že prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany sú koncentrované vo fáze konania pred súdom prvej inštancie, ktoré s odvolacím konaním predstavuje jeden celok. V materiálnom zmysle zákonná koncentrácia konania znamená, že vyhlásenie dokazovania za skončené pred súdom prvej inštancie predstavuje moment v dokazovaní, po ktorom už na účely ďalšieho čiže odvolacieho konania nebudú v zásade nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany prípustné. Zákonná koncentrácia konania je totožná s princípom neúplnej apelácie, ktorý platí pre odvolacie sporové konanie. (napr. uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/226/2022 z 25. júla 2023).

29. Odvolací súd je aj počas odvolacieho konania povinný prihliadať na prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré doteraz neboli použité, ale len vtedy, ak sa týkajú procesných podmienok, vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP). Právo tzv. novôt v odvolacom konaní je v systéme neúplnej apelácie nastavené reštriktívne ako výnimka z pravidla, že v odvolacom konaní spravidla nie sú prípustné tie prostriedky procesného útoku alebo obrany, ktoré neboli procesnou stranou uplatnené pred súdom prvej inštancie (I.ÚS 10/2017). Zároveň z povahy predmetných ustanovení vyplýva, že ak odvolateľ v odvolaní vymedzí odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), e) až h) CSP, právo na uvedenie prípadných novôt bude podmienené nezavinením doterajšieho nepoužitia týchto skutočností a dôkazov. Bude teda úlohou odvolateľa v odvolaní a protistrany vo vyjadrení k odvolaniu dokázať, že nové prostriedky procesného útoku a nové prostriedky procesnej obrany, ktoré uvádzajú „až teraz“, nemohli v doterajšom priebehu konania použiť bez svojej viny. Ak tento predpoklad úspešne nespĺnia, na novoty nebude môcť odvolací súd prihliadnuť. (napr. uznesenie NS SR sp. zn. 7Cdo/202/2022 z 26. marca 2024).

30. Žalobca v podanom odvolaní žiadnym spôsobom neodôvodňuje nemožnosť skoršieho použitia predloženého záznamu reportáže zo dňa 15.2.2012 ako prostriedku procesného útoku, keďže iba v stručnosti uvádza, že po oboznámení sa s argumentáciou súdu oslovil viacerých známych a jeden z nich mu poskytol záznam reportáže. Z uvedeného žiadnym spôsobom nevyplýva dôkaz o tom, že takýto postup nemohol žalobca realizovať už v konaní pred súdom prvej inštancie. Argumentácia negatívnym dopadom obsahu reportáže pritom patrila k argumentom žalobcu už v podanej žalobe, kde práve vysielaním reportáže odôvodňoval zhoršenie vnímania jeho osoby občanmi v obci, kde býva. Za týchto okolností odvolací súd konštatuje, že žalobca nepreukázal naplnenie ktoréhokoľvek z dôvodov zakladajúcich prípustnosť novôt v odvolacom konaní podľa § 366 CSP, preto na záznam reportáže zo dňa 15.2.2012 ako na dôkaz neprihliadol.

IV. K námietke žalobcu týkajúcej sa nespravodlivo určenej výške nemajetkovej ujmy a k odvolaniu žalovaného.

31. Žalovaný vo svojom odvolaní poukázal na skutočnosť, že žalobca si medializáciu prípadu, odsudzovanie kolegami, susedmi a priateľmi spôsobil výlučne sám porušením interných predpisov a noriem, ktoré javili znaky služobného alebo disciplinárneho previnenia príslušníka PZ. Bol teda dôvodne prepustený zo služobného pomeru a nebolo preukázané, že by mu nemajetková ujma vznikla v súvislosti s vedeným trestným stíhaním.

32. Žalobca naopak namieta nespravodlivosť výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. Poukazuje na to, že obvinenie mu bolo vznesené dňa 15.2.2012 a právoplatne bol oslobodený dňa 10.6.2020,

čo znamená, že bol trestne stíhaný 100 mesiacov, pričom okresný súd ho „odškodnil“ sumou 10.000,- eur, teda 100,- eur za jeden mesiac nezákonného stíhania, čo nemožno považovať za spravodlivé. Poukázal aj na rozhodnutia iných súdov, napr. rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 12.10.2016 sp. zn. 9Co/506/2015, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie priznávajúci žalobkyni ako nezákonne trestne stíhanej vyšetrovateľke policajného zboru sumu 100 000,- eur za 6 rokov trestného stíhania, ale tiež na závery prezentované v náleze Ústavného súdu SR, sp. zn. III.ÚS 754/2016 z 24. januára 2017, podľa ktorého nie je neprimerané odškodnenie nezákonného trestného stíhania (neväzobného) sumou 620,- eur za mesiac trvania trestného stíhania.

33. Podľa čl. 46 ods. 3 ústavy má každý právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

34. Zmyslom a účelom Zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je ustanoviť v súlade s čl. 46 ods. 3 ústavy podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktoré bolo neskôr posúdené ako nezákonné. Za predpoklady pre priznania takejto náhrady škody (podľa súdom prvej inštancie citovaného § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.) sa považuje okrem iného vydanie nezákonného rozhodnutia a tiež jeho zrušenie pre nezákonnosť príslušným orgánom. Tieto podmienky sú splnené iba vtedy, ak je vydané rozhodnutie následne zrušené na to príslušným orgánom práve z dôvodu nezákonnosti. Z takéhoto zrušujúceho rozhodnutia potom musí byť dôvod zrušenia skoršieho rozhodnutia (jeho nezákonnosť) zrejmý (II.ÚS 25/2011). Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Súdna judikatúra NS SR, Ústavného súdu SR v mnohých rozhodnutiach vychádza zo záveru, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym, či nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe) bola odčinená, a dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Tieto závery prijaté súdnou judikatúrou v prevažnej miere potvrdzuje aj ústavný súd (napríklad III.ÚS/117/06, I.ÚS/320/2016, I.ÚS/395/2016 a iné). V náleze I.ÚS/540/2016 ústavný súd zdôraznil, že „pre správnu interpretáciu § 6 ods. 1 prvej vety zákona č. 514/2003 Z.z. však nestačí vychádzať len z jeho jazykového znenia a doslovného gramatického výkladu, ale je nevyhnutné uplatniť výklad systematicky a teleologicky. Z hľadiska systematického výkladu možno dospieť k záveru, že aplikácia § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. prichádza do úvahy aj v prípade zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Z hľadiska teleologického výkladu nemožno lipnúť na formálnom zrušení (zмене) namietaného nezákonného rozhodnutia, ale je potrebné splnenie tejto podmienky vykladať extenzívne. Za správny treba považovať výklad, v zmysle ktorého z hľadiska zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia má zastavenie trestného stíhania (ak k takémuto rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným) rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Právoplatnosťou rozhodnutia o zastavení trestného stíhania sa trestné konanie končí, to znamená, že zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Zastavenie trestného stíhania znamená, že výsledky trestného (prípravného) konania ukazujú, že nejde o trestný čin, zároveň znamená, že podozrenie zo spáchania trestného činu sa nepotvrdilo a vyšla najavo nezákonnosť rozhodnutia o začatí trestného stíhania (uznesenie najvyššieho súdu z 18. októbra 2010 sp. zn. 4MCdo 15/2009 zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 2/2014).“

Odvolací súd poukazuje i na ďalší záver ÚS SR aplikovateľný pre predmetnú vec: „Pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia, resp. postupu orgánu činného v trestnom konaní, nie je rozhodujúce, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Ústavný súd konštatuje, že ak bolo trestné stíhanie konkrétnej osoby zastavené z dôvodu, že sa skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, nestal, že skutok nie je trestným činom, resp. že skutok nespáchal obvinený, uznesenie, ktorým bolo obvinenému obvinenie vznesené a tiež aj

záväzný pokyn prokurátora na vznesenie obvinenia (ak bolo obvinenie vznesené na základe pokynu prokurátora) sú vždy nezákonné, zasahujúce do základných práv jednotlivca“. (Nález ÚS SR I. 320/2016 zo 7.4.2016)

Podľa záverov rozsudku Najvyššieho súdu SR 8Cdo/289/2014 zo 14.10.2015 „Ak v trestnom konaní, ktoré sa neskončilo právoplatným odsúdením obžalovaného, prokurátor zamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru alebo povereného príslušníka Policajného zboru a podal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu, orgánom konajúcim v mene štátu vo veci náhrady škody podľa § 4 ods. 1 písm. f/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení zákona č. 412/2012 Z. z. je od 1. januára 2013 Generálna prokuratúra Slovenskej republiky.“

35. Súd prvej inštancie konštatoval dôvodnosť nemajetkovej ujmy žalobcu, pričom s dôvodmi pre určenie jej rozsahu sa v dostatočnej miere zrozumiteľne vysporiadal v bodoch 66. – 78. odôvodnenia napadnutého rozsudku. S týmto záverom súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožňuje, pričom poukazuje na vyššie citovanú judikatúru. V prejednávanom prípade nemožno poprieť zásah do osobnostných práv žalobcu rozhodnutím o vznesení obvinenia voči jeho osobe a trvaním trestného stíhania po dobu takmer 10 rokov. Vznesenie obvinenia, podaná obžaloba a vedenie trestného stíhania po uvedení doby nesporne zasiahlo do osobnej sféry žalobcu. Je prirodzenou reakciou osoby, ak v dôsledku poškodenia dobrého mena v spojení s trestným stíhaním takáto osoba trpí pocitom hanby a inými negatívnymi pocitmi, preto odvolací súd sa stotožnil s konštatovaním súdu prvej inštancie, že trestné stíhanie malo negatívny dopad na osobný život žalobcu, ktorý sa izoloval od spoločnosti a zmenil svoj obvyklý spôsob života. Skutočnosti namietané žalovaným v jej odvolaní súd prvej inštancie zohľadnil pri určení výšky nemajetkovej ujmy, preto nie je odvolanie žalovaného dôvodné.

36. Súd prvej inštancie konštatoval, že vykonaným dokazovaním nebola preukázaná nemajetková ujma v takom rozsahu, ako si uplatňoval žalobca v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím o vznesení obvinenia. Prvým z dôvodov, pre ktorý súd prvej inštancie nepriznal náhradu nemajetkovej ujmy v požadovanej výške bola skutočnosť, že žalobca nepreukázal, že by v médiách bola zverejnená informácia o začatí trestného stíhania alebo vznesení obvinenia. K tejto skutočnosti už odvolací súd zaujal stanovisko v rámci vysporiadania sa s inou odvolacou námietkou v rámci odôvodnenia tohto rozhodnutia.

37. Súd prvej inštancie považoval za významné pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch aj to, že zo služobného pomeru žalobca nebol prepustený na základe vznesenia obvinenia, resp. na základe trestného stíhania, ale prepustený bol personálnym rozkazom zo dňa XX.X.XXXX, z dôvodu, že svojím konaním porušil služobnú prísahu a služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom. Tento personálny rozkaz bol napadnutý žalobou na Krajskom súde v Bratislave, žaloba však bola zamietnutá a následne bol rozsudok Krajského súdu v Bratislave potvrdený aj rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozhodnutie ministra vnútra v podobe jeho personálneho rozkazu o prepustení žalobcu zo služobného pomeru tak bolo súdmi v správnom súdnictve posúdené ako zákonné.

38. S touto argumentáciou žalobca v odvolaní nesúhlasí, keďže podľa jeho názoru bolo podnetom na prepustenie zo služobného pomeru jednoznačne trestné stíhanie, čo vyplýva aj z toho, že prepustený zo služobného pomeru nebol už na základe výsledkov kontroly, ale až po vznesení obvinenia. Poukázal pri tom aj na tvrdenie svedka W. K., podľa ktorého existovali aj iné prostriedky pre vyvodenie zodpovednosti za porušenie služobných predpisov, než len prepustenie zo služobného pomeru.

39. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že aktom, ktorým bol žalobca prepustený zo služobného pomeru bol jednoznačne personálny rozkaz ministra vnútra SR č. 400 zo dňa 16.4.2012, pričom dôvod prepustenia bol v personálnom rozkaze a súvisiacom rozhodnutí o rozklade proti personálnemu rozkazu špecifikovaný popisom skutku aj uvedením dotknutých ustanovení zákona č. 73/1998 Z. z. [§ 192 ods. 1 písm. e) pre zvlášť hrubé porušenie základných povinností policajta uvedených v § 48 ods. 3 písm. a), b), g), h)]. Skutkovým vymedzením dôvodov prepustenia žalobcu zo služobného pomeru z hľadiska ich vymedzenia, preukázania a naplnenia sa zaoberal Krajský súd v Bratislave v rozsudku sp. zn. 5S/272/2012 zo dňa 11.3.2014. Z obsahu tohto rozhodnutia, ktorým bola zamietnutá správna žaloba žalobcu žiadnym spôsobom nevyplýva, že by sa záver o porušení služobnej

prísahy alebo služobnej povinnosti žalobcom zvlášť hrubým spôsobom, pre ktoré by ponechanie žalobcu v služobnom pomere bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby opieral o skutočnosť trestného stíhania žalobcu. K rovnakému záveru nadväzne dospel aj Najvyšší súd SR, ktorý rozsudkom sp. zn. 4Sžo/66/2014 zo dňa 10.9.2015 rozsudok krajského súdu potvrdil a konštatoval, že v prípade žalobcu boli naplnené obe podmienky prepustenia zo služobného pomeru podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z., a to: 1./ porušenie služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom a 2./ ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby.

40. Správnosť týchto záverov napokon potvrdzujú aj závery súdov konajúcich o trestnom obvinení žalobcu. Okresný súd Vranov nad Topľou v rozsudku sp. zn. XX/XXX/XXXX z 10.9.2019 na strane 25 odôvodnenia konštatoval, že súd dospel k presvedčeniu, že zo strany žalobcu k pochybeniam ohľadom vedenia účtovania a spravovania účtovných kníh pokutových blokov došlo. Obdobne Krajský súd v Prešove ako súd odvolací v uznesení sp.zn. XXX/X/XXXX z 11.6.2020 na str. 10 konštatoval, že žalobca konal v rozpore s čl. 5 ods. 2, ods. 4 Prílohy č. 1 k Nariadeniu Prezidenta PZ č. 14/2011 a § 48 ods. 3 písm. a) zákona č. 73/1998 Z. z., nejde však o trestný čin, pre ktorý bol obžalovaný. Záver o tom, že je nepochybné, že žalobca porušil označené vnútorné predpisy a dopustil sa vážnych nedostatkov vo vedení kníh cennosti vyslovil krajský súd aj na str. 13 uvedeného uznesenia.

41. Odvolací súd vychádzajúc z uvedeného nemá dôvod akokoľvek spochybňovať závery vyjadrené v citovaných právoplatných rozhodnutiach súdov, rovnako ako takýto dôvod nemal ani súd prvej inštancie. Pri svojich úvahách preto mohol spoľahlivo vychádzať z toho, že prepustenie zo služobného pomeru bolo v prípade žalobcu bezprostredným dôsledkom jeho vlastného konania v rozpore s povinnosťami policajta podľa § 48 ods. 3 písm. a), b), g) a h) zákona č. 73/1998 Z. z. a bolo plne v súlade s § 192 ods. 1 písm. e) tohto zákona. Na tomto závere nič nemení ani žalobcom poukazované vyjadrenie svedka W. K. o možnom inom postihu žalobcu, než priamo prepustením zo služobného pomeru, keďže voľbu postihu vykonal zákonným a súdmi v správnom súdnictve aprobovaným spôsobom nadriadený žalobcu.

42. Odvolací súd sa preto stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že následky v podobe straty zamestnania či straty možného kariérneho rastu, ale do veľkej miery aj následky v podobe odcudzenia sa verejnému životu v obci si žalobca zavinil sám hrubým porušením svojich povinností, ktoré vo verejnosti pochopiteľne rezonovalo s ohľadom na významnú riadiacu funkciu v policajnom zbore, ktorú žalobca zastával. Pokiaľ ide o možný kariérny postup žalobcu, z vykonaného dokazovania (najmä výsluch svedka N. W. K.) nevyplývalo, že by sa v čase obvinenia žalobcu reálne uvažovalo o jeho funkčnom postupe na pozíciu zástupcu riaditeľa OR PZ, či na krajský dopravný inšpektorát. Ani v tomto smere preto nebola preukázaná jednoznačná spojitosť medzi nezákonným obvinením a zmarením kariérneho postupu žalobcu, ktorého reálnu možnosť spochybňujú aj dostatočne preukázané zásadné pochybenia žalobcu pri výkone riadiacej funkcie (podrobne popísané v personálnom rozkaze, rozhodnutiach správnych súdov aj rozhodnutiach súdov v trestnom konaní), a to bez ohľadu na to, či by tieto pochybenia viedli k obvineniu žalobcu v trestnom konaní, alebo iba k miernejšiemu služobnému alebo disciplinárnemu postihu v konaní správnom.

43. Odvolací súd považuje za udržateľné aj závery súdu prvej inštancie ohľadne nepreukázania nemajetkovej ujmy z dôvodu návrhu na odvolanie žalobcu z funkcie starostu, keďže k odvolaniu žalobcu nedošlo. Návrh na jeho odvolanie z funkcie zástupcu starostu, obmedzenie žalobcovho spoločenského života v obci, či neúspech v komunálnych voľbách žalobca argumentačne spája s medializovanou informáciou o jeho obvinení, v konaní však nepredložil žiaden dôkaz o tom, že v médiách bola prezentovaná informácia o jeho trestnom stíhaní v priamej súvislosti s jeho nezákonným obvinením. Samotná skutočnosť, že bol žalobca prepustený zo služobného pomeru policajta pre pochybenia zistené finančnou kontrolou nepochybne mohla v obci rezonovať aj v spojitosti s tvrdenou reportážou vysielanou bezprostredne po uskutočnení kontroly a mohla viesť k zmene postoja niektorých obyvateľov obce či známych žalobcu voči nemu, avšak s ohľadom na už vyššie konštatovanú dôvodnosť prepustenia zo služobného pomeru a danosť skutkového základu pochybení žalobcu nie je možné tieto skutočnosti vnímať výlučne ako následok nezákonného obvinenia žalobcu a kompenzovať ich ako nemajetkovú ujmu v rozsahu požadovanom žalobcom. Samotnú skutočnosť, že žalobca nebol úspešný ako kandidát voľbách starostu obce tiež nie je možné bez ďalšieho spájať s v tom čase už skončeným trestným stíhaním žalobcu, keďže z vykonaného dokazovania nie je absolútne možné zistiť, v akej miere voličské

správanie ovplyvnila táto okolnosť a v akej miere iné skutočnosti odlišujúce žalobcu od jeho zvoleného protikandidáta.

44. Pokiaľ ide o určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, odvolací súd sa stotožnil s dostatočne odôvodneným záverom súdu prvej inštancie.

45. Stabilizovaná judikatúra konštatovala, že neoddeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu zaručeného podľa Čl. 1 Ústavy SR je aj princíp právnej istoty, ktorý spočíva okrem iného v tom, že všetky subjekty práva môžu odôvodnene očakávať, že príslušné štátne orgány budú konať a rozhodovať podľa platných právnych predpisov, že ich budú správne vykladať a aplikovať (napr. II.ÚS/10/99, II.ÚS/234/03, IV.ÚS/92/09) a taktiež, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď (napr. I.ÚS/87/93, PI.ÚS/16/95 a II.ÚS/80/99, III.ÚS/356/06). Rešpektovanie princípu právnej istoty musí byť prítomné v každom rozhodnutí orgánov verejnej moci, a to tak v oblasti normotvornej, ako aj v oblasti aplikácie práva, keďže práve na ňom sa hlavne a predovšetkým zakladá dôvera občanov, ako aj iných fyzických osôb a právnických osôb k orgánom verejnej moci (IV.ÚS/92/09). Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná (IV.ÚS/209/2010, m.m. PI.ÚS/21/00, PI.ÚS/6/04, III.ÚS/328/05). Aj keď právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. IV.ÚS/49/06, I.ÚS/300/06).

46. Z rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu sú známe rozhodnutia judikujúce primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným trestným stíhaním po náležitom zohľadnení iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie a aj v kontexte s rozhodnutiami ESLP a ústavného súdu (bolo to konštatované v rozhodnutiach napr. 3Cdo/25/2019, 2Cdo/30/2019, 6Cdo/38/2019, 7Cdo/100/2017). Dovolací súd zdôraznil (čo správne konštatoval v dôvodoch svojho rozhodnutia v predmetnej veci súd prvej inštancie), že určenie výšky nemajetkovej ujmy nesmie byť svojvoľné a uplatnenie voľnej úvahy sa tak nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu, vymykajúcou sa akejkolvek kontrole. Nemožno priznávať neprimerané, či dokonca tak premrštené sumy, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli k bezdôvodnému obohacovaniu sa. Na druhej strane však dovolací súd musí zohľadniť aj závery z judikatúry ÚS SR, konkrétne nálezu III.ÚS/754/2016 zo dňa 24.1.2017 a na nález nadväzujúcu judikatúru dovolacieho súdu, rozsudok 5Cdo/192/2021 zo dňa 15.12.2022.

47. Odvolací súd neopomína ani závery nálezu Ústavného súdu SR III.ÚS/754/2016-42, z ktorého vyplynulo aj to, že „Ak má každý právo na náhradu škody spôsobenej mu nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu zaručené v čl. 46 ods. 3 ústavy, potom toto právo nie je možné v konkrétnom prípade zákonom obmedziť, či celkom vylúčiť. Opačný prístup by nerešpektoval princíp minimalizácie zásahov do základných práv v podobe ich prípadného obmedzenia a princíp maximalizácie zachovania obsahovej podstaty základného práva (obdobne napr. nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III.ÚS/165/02 z 19. decembra 2002, obdobne nález sp.zn. II.ÚS/136/02 zo 17. júla 2002, resp. nález sp. zn. II.ÚS/42/01 zo 17. júla 2002 alebo nález sp.zn. III.ÚS/165/02 z 19. decembra 2002). Z rovnakých dôvodov nie je ústavne prípustné vyžadovať aplikáciu takejto limitácie od všeobecných súdov „skrytým“ aplikovaním hraníc stanovených inými právnymi predpismi vo veci sťažovateľky. Na druhej strane však ani ústavný súd nespochybňuje potrebu zjednotenia rozhodovania o výške náhrady nemajetkovej ujmy v týchto prípadoch. Toto zjednotenie môže byť však realizované iba dôsledným aplikovaním (okrem iného aj) naznačených kritérií, smerujúc k porovnateľnosti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v prípadoch skutkovo obdobných“.

48. Preto poukazujúc aj na princíp právnej istoty a rozhodovaciu prax súdov v obdobných veciach vo vzťahu k priznávaniu náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím podľa § 6 zákona č. 514/2003 Z.z, odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie nemohol pre účely predmetného rozhodnutia pominúť pomerovanie vyššie uvedených okolností prípadu (dĺžka trestného stíhania, zmena v správaní žalobcu v dôsledku poškodenia dobrého mena, ale aj okolnosti, spočívajúce v konaní žalobcu, za ktoré bol trestne stíhaný so záverom odôvodňujúcim zásah nezákonného rozhodnutia o vznesení obvinenia do osobnostných práv žalobcu ale i ďalšie proti nemu vedené trestné stíhania) s inými skutkovo

podobnými rozhodnutiami súdov tak, aby výška náhrady nemajetkovej ujmy v predmetnom prípade bola primeraná a spravodlivá a nevybočovala z praxe súdov, rozhodujúcich o ujme, ktorá bola spôsobená nezákonným rozhodnutím o vznesení obvinenia; samozrejme aj s aplikáciou judikatúry Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu SR uvedených v dôvodoch preskúmaného rozhodnutia súdu prvej inštancie i v tomto rozhodnutí odvolacieho súdu.

49. Aj Európsky súd pre ľudské práva vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy vyslovil, že náhrada nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti (napr. Tolstoy Miloslavsky v. Spojené kráľovstvo). Taktiež konštatoval, že pri určovaní výšky náhrady ujmy treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy (napríklad Flux v. Moldavsko, Steel a Morris v. Spojené kráľovstvo). Okrem toho Európsky súd pre ľudské práva vyjadril názor, podľa ktorého výška náhrady v konkrétnom prípade musí zohľadňovať výšku náhrady priznávanú vnútroštátnymi súdmi v iných prípadoch týkajúcich sa poškodenia dobrej povesti (napríklad Público - Comunicação Social, S. A. v. Portugalsko). Napokon uviedol, že pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanú za telesné zranenia alebo násilné činy (napr. Ittalahti a Karhuvaara v. Fínsko).

50. V tejto súvislosti odvolací súd považuje za potrebné uviesť aj to, že najvyšší súd má za ustálenú rozhodovaciu prax závery vyslovené v rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6Cdo/38/2019, sp.zn. 3Cdo/19/2018, sp.zn. 7Cdo/100/2017 (uvedených aj v dôvodoch kasačného rozhodnutia dovolacieho súdu v predmetnej veci) pričom už okrem záverov týkajúcich sa limitácie výšky náhrady v tejto veci sa žiada uviesť i to, že napr. v uznesení sp.zn. 6Cdo/38/2019 v bode 32. a 33. vyslovil: „32. Právny názor zastávajúci potrebu podrobnej špecifikácie dôsledkov vydania nezákonného rozhodnutia, preskúmateľnosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy a náležité zohľadnenie iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie, je pevne zakotvený v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu prakticky od roku 2006. Tento právny názor predstavuje výklad súladný so štandardom ochrany ľudských práv na európskej úrovni, eliminuje ľubovôľu pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch a zohľadňuje výšku priznaných náhrad pri zásahoch do iných základných práv zaručených Ústavou Slovenskej republiky.“

51. Správne preto pomerovoval súd prvej inštancie predmetný uplatnený nárok aj s inými zo súdnej praxe známymi situáciami. Tomuto postupu sa nebráni ani odvolací súd, pričom pripomína, že podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/204/2018 určenie primeranej výšky náhrady nemajetkovej ujmy konkrétnou sumou je vždy závislé od výsledku posúdenia takých individuálnych, jedinečných okolností každej prerokovávanej veci, ktoré sú spravidla neopakovateľné a nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. V dôsledku toho sa na podklade rozhodnutí dovolacieho súdu, ktorými v jednotlivých prípadoch preskúmaval správnosť posúdenia takto vysoko individuálnych okolností odvolacími súdmi, ani nemôže - v otázke primeranosti konkrétnej výšky tejto náhrady - vytvoriť ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu.

52. Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/14/2020 bol potvrdený rozsudok prvostupňového súdu o priznaní žalobcovi nemajetkovej ujmy vo výške 10.000,- eur v súvislosti s nezákonným trestným konaním pre zločin zneužitia právomoci verejného činiteľa a krátenie dane a poistného, ktoré skončilo zastavením trestného stíhania, pretože skutok nie je trestným činom, keď išlo o trvanie nezákonného stavu (začatého v roku 2012) v rozsahu 4 roky a 4 mesiace. Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/200/2022 bol potvrdený rozsudok prvostupňového súdu o priznaní žalobcovi nemajetkovej ujmy vo výške 10.000,- eur v súvislosti s nezákonným trestným konaním pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa a prijímania úplatku a inej náležitej výhody, ktoré skončilo oslobodzujúcim rozsudkom, keď išlo o trvanie nezákonného stavu (začatého v roku 2012) v rozsahu 5 rokov a 5 mesiacov. Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/116/2020 bol potvrdený rozsudok prvostupňového súdu o priznaní žalobcovi nemajetkovej ujmy vo výške 3.000,- eur v súvislosti s nezákonným trestným konaním pre prečin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností v súbehu so zločinom subvenčného podvodu v štádiu pokusu trvajúceho od 10.11.2011 do 6.10.2014 (3 roky), ktoré skončilo oslobodzujúcim rozsudkom. Rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14Co/2/2024 bol potvrdený rozsudok prvoinštančného súdu o priznaní žalobcovi nemajetkovej ujmy vo výške 3.000,- eur v súvislosti s nezákonným trestným konaním pre prečin skrátenia dane

a poistného trvajúceho 6 rokov, ktoré skončilo oslobodzujúcim rozsudkom. Poukázať je možné aj na rozsudok Okresného súdu Lučenec sp.zn. 5C/161/2013 z 30.1.2015, ktorým bola priznaná nemajetková ujma žalobcovi vo výške 6.000,- eur za trestné stíhanie v trvaní 6 rokov, potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 14Co/433/2015 z 23.8.2016, rozsudok Okresného súdu Lučenec sp.zn. 6C/131/2014 z 9.12.2015, ktorým bola priznaná nemajetková ujma žalobcovi vo výške 4.800,- eur za trestné stíhanie v trvaní 6 rokov, potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 16Co/63/2016 z 20.10.2016, rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota sp.zn. 8C/144/2009 z 8.2.2011, ktorým bola priznaná nemajetková ujma žalobcovi vo výške 2.000,- eur za trestné stíhanie v trvaní 3 rokov, rozsudok Okresného súdu Košice okolie sp.zn. 11C/229/2010 z 3.11.2015, ktorým bola priznaná nemajetková ujma žalobcovi vo výške 11.063,13 eur za trestné stíhanie v trvaní 2 rokov, avšak bolo prihladené na 140 dní, ktoré strávil žalobca vo väzbe ako aj na skutočnosť, že aj napriek oslobodeniu jeho blízki príbuzní na neho naďalej hľadeli ako keby trestný čin znásilnenia spáchal. Uvedené rozhodnutie bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 3Co/175/2016 z 20.4.2017, rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota sp.zn. 8C/227/2015, ktorým bola priznaná nemajetková ujma žalobcovi vo výške 8.500,- eur za trestné stíhanie v trvaní 5 rokov za prečin usmrtenia, ktorého sa mal dopustiť lekár v rámci výkonu svojho povolania tým, že zvolil nesprávnu liečbu pacienta, ktorá mu spôsobila smrť. Tento lekár následne z dôvodu poškodenia dobrého mena opustil svoje zamestnanie. Rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 16Co/104/2016 z 9.3.2017, rozsudok Okresného súdu Košice II sp.zn. 37C/31/2014 z 11.7.2016, ktorým bola priznaná nemajetková ujma žalobcovi vo výške 5.000,- eur za trestné stíhanie v trvaní viac ako 3 rokov pre trestný čin zneužitia právomoci verejného činiteľa, pre ktorý bol aj prepustený zo služobného pomeru, potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 6Co/322/2016 z 28.3.2017.

53. Pokiaľ žalobca poukázal v odvolaní na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Co/506/2015 zo dňa 12.10.2016, kde bola žalobkyni ako vyšetrovateľke policajného zboru, ktorej trestné stíhanie bolo zastavené priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v sume 100.000,- eur za 6 rokov trestného stíhania odvolací súd konštatuje, že v odkazovanom prípade boli u žalobkyne preukázané trvalé následky na zdraví v podobe posttraumatickej poruchy, ako aj rozpad partnerského vzťahu s malým dieťaťom, vo vzťahu ku ktorému v dôsledku úzkostných a depresívnych stavov nebola schopná zabezpečovať adekvátnu starostlivosť. V súdenom prípade u žalobca následky obdobné uvedeným žiadnym spôsobom preukázané neboli. Pokiaľ poukázal žalobca na už citovaný nález ústavného súdu sp. zn. III.ÚS 754/2016 zo dňa 24.1.2017, odvolací súd konštatuje, že z žalobcom citovanej časti vyplýva v prvom rade potreba zohľadňovať vždy osobitné okolnosti prípadu, pričom tam uvedenú sumu 620,- eur ústavný súd označil vo vzťahu k posudzovanému prípadu za nie primeranú. Z uvedeného však nevyplýva, že by pri zohľadnení osobitných okolností konkrétneho prípadu nemohla byť primeranou aj iná, nižšia čiastka.

54. S poukazom na uvedené odvolací súd je toho názoru, že súd prvej inštancie správne právne uzavrel, že nastoleniu spravodlivej rovnováhy medzi štátom ako škodcom na strane jednej a na druhej strane fyzickou osobou poškodenou jeho konaním na základných právach je zaplatenie tejto náhrady vo výške celkom 10.000,- eur. Žalobca uplatňoval na tomto nároku sumu 150.000,- eur. Ak súd prvej inštancie priznal na tomto nároku žalobcovi sumu 10.000,- eur a žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, tieto závery sú vecne správne, a preto odvolací súd rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

V. K námietke žalobcu týkajúcej sa nesprávneho právneho posúdenia náhrady trov konania.

55. Správne sú aj závery súdu prvej inštancie pokiaľ sa týka rozhodovania o náhrade trov konania. Preto aj pri prieskume tohto výroku rozhodnutia súdu prvej inštancie odkazuje odvolací súd na aplikáciu ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP, a preto aj v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie ako správny potvrdil.

56. Žalobca s poukazom na nález ústavného súdu sp. zn. III.ÚS 475/2018 zo dňa 4.2.2021 argumentuje, že záver súdu vylučujúci osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, ak výška plnenia závisela od úvahy súdu, nemožno akceptovať pre jeho rozpor s ústavou. Odvolací súd konštatuje, že v danom prípade ako neúspech žalobcu nebola posúdená časť ním uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy, ale to, že nebol úspešný v celej časti nároku na náhradu škody. Odvolací súd nemohol nezohľadniť a ponechať bez dôsledkov na rozhodovanie o trovách konania skutočnosť, že uplatnený nárok voči štátu v zmysle zák. č. 514/2003 Z. z. pozostával z viacerých

čiastkových nárokov, zo skutočnej škody (trovy obhajoby vo výške 4.702,71 eur a ušlá mzda v sume 52.055,28 eur) a z náhrady nemajetkovej ujmy (150.000,- eur). V prípade skutočnej škody žalobca v časti ušlej mzdy vzal žalobu späť, čo by odôvodňovalo postup podľa § 256 ods. 1 CSP. V časti náhrady škody spočívajúcej v trovách obhajoby v trestnom konaní žalobca neunesol dôkazné bremeno a jeho nárok bol zamietnutý. Žalobca teda v uplatnenom nároku na náhradu škody nebol úspešný vôbec. Úspech v konaní mal iba v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, avšak iba v základe nároku. Vo finančnom vyjadrení bol aj v tomto neúspešnejšou stranou (v pomere 1/15). Preto v danej veci bolo podľa odvolacieho súdu namieste aplikovať § 255 ods. 2 veta druhá, ktorý najlepšie a najpresnejšie vystihuje „úspech“ oboch sporových strán.

57. Keďže v odvolacom konaní nebola úspešná žiadna zo strán sporu, odvolací súd im nárok na náhradu trov odvolacieho konania postupom podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP nepriznal.

58. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).